

La mâna vandalilor: Numărul distrugerilor s-a dublat în Oradea, după ce Primăria a renunțat la paznicii din parcuri (FOTO/VIDEO)

Dan Simai

Durata de viață a unei bănci este undeva la o lună, a unui refugiu OTL cam trei săptămâni, iar a unui coș de gunoi câteva zile. După 2019, când municipalitatea a renunțat la paznicii din parcuri, numărul vandalizărilor a explodat.

„Avem echipe care verifică zilnic parcurile și sesizează toate distrugerile constatate: «Vedeți că a fost ruptă o scândură de la o bancă, s-a distrus un balansoar, s-a spart un coș de gunoi». Nu mai știi ce să faci. Îți vine să le comanzi din fier, să-i doară pumnii când dau în ele, sau din beton, să își rupă picioarele”, spune șeful Direcției Tehnice a Primăriei, Sebastian Marchiș.

Sat fără câini

În 2019, Primăria a renunțat la paznicii din parcuri din rațiuni de economie. „Serviciile de pază ne costă mai mult decât înlocuirea obiectelor distruse”, spunea viceprimarul de atunci Florin Birta *(foto)*.

Un calcul al municipalității estima costurile cu paza la 600.000 euro pe an, în timp ce pagubele înregistrate erau de 30.000 euro. Strict financiar, fără a lua în calcul deranjul și climatul de insecuritate creat orădenilor, decizia părea argumentată.

Din cele 18 obiective din oraș, Primăria și-a mai păstrat pază doar la sediul propriu, la Azilul de Noapte și la Orașelul Copiilor. Parcurile și orașul au rămas în paza Domnului!

Valul vandalilor

Anul acesta, până la sfârșitul lui octombrie, pagubele provocate de vandali s-au ridicat la peste 300.000 lei. În Parcul 1 Decembrie au apărut mângăleli cu graffiti, becuri sparte și aparate de joacă distruse, în Parcul Brătianu toaleta a fost vandalizată de 5 ori la rând, în Parcul Olosig a fost spart vasul WC, iar mobilierul urban din Grigorescu sau Ion Bogdan a fost mânjit cu înscrisuri imediat după inaugurare.

Culmea ironiei, patru copii cu vârste de 11, 12 și 15 ani au reușit să distrugă pe 29 septembrie, la ora 3 noaptea, inclusiv cele două toalete anti-vandalizare din Parcul Barcăului. Înregistrările camerelor de supraveghere, cu ajutorul cărora au fost identificați, îi arată pe autori lovind containerele cu picioarele și tutorii arborilor smulși. La vandalizarea unei toalete, copiii s-au folosit inclusiv de piatră scoasă din pavaj pentru a distruge spațiul tehnic, vasul WC, display-ul LCD și ușa de acces automată. Doar aici, pagubele se ridică la 75.000 lei.

La mânjit

După acalmia din perioada pandemiei, municipalitatea se confruntă cu un val de vandalizări nu doar în parcuri, ci și în cazul clădirilor proaspăt reabilite, construcțiilor utilitare și decorative, facilităților de agrement și sport.

„Pur și simplu nu înțeleg ce poate fi în capul cuiva care face graffiti pe clădiri de patrimoniu doar ca să le murdărească”, spune șeful Direcției Patrimoniu Imobiliar, Lucian Popa *(foto)*. Așa au fost mânjite clădiri de pe Corso, precum Casa Poynar, imobilul din strada Republicii 7 la parterul căruia funcționează Farmacia 3, cel din strada Republicii 27 ș.a.

Plini de tupeu, vandalii acționează nestingheriți inclusiv în parcările subterane, teoretic păzite non-stop. În primăvară, un grup de tineri au „graffitat” de două ori parcarea subterană din strada Corneliu Coposu, mânjind, ca-n filme, inclusiv camerele de luat vederi. Apoi, la începutul lunii noiembrie, un tânăr de 20 de ani, om al străzii, a declanșat alarma de incendiu din parcarea subterană de pe Independenței, declanșând inundarea ei și provocându-i atac de panică unui șofer surprins de apa care curgea peste el.

Pericol iminent

Nici OTL nu a scăpat de furia derbedeilor. „Avem tramvaie și autobuze în care scaunele și pereții laterali sunt vopsiți cu graffiti. Într-o noapte, un grup de tineri au sărit peste gardul depoului și au vopsit mai multe tramvaie și autobuze. Cel puțin două adăposturi sunt vandalizate pe săptămână. Că rup băncile, că sparg panoul de plexiglas, ceva fac...”, povestește directorul Adrian Revnic *(foto)*.

Vandalii atacă mijloacele de transport în comun inclusiv cu pietre. „Cele mai riscante sunt liniile 14 și 17, care circulă pe șoseaua de centură, dar am avut și autobuz vandalizat pe Armatei Române. După lăsarea seriei, copii cam de 14 ani dau cu pietre în mașinile care trec. Am avut caz în care a sărit sticla spartă pe pasageri”, relatează Revnic.

Numai anul acesta OTL-ul are de acoperit pagube de 100.000 lei, urmând să își recupereze banii de la făptași. Dacă vor fi descoperiți...

O soluție beton

În ciuda evidenței, directorii Primăriei sunt împotriva angajării unor firme de pază. „Paznicii nu pot fi peste tot, așa că nu elimină distrugerile. Soluția este să achiziționăm pe viitor mobilier urban, anti-vandalizare”, susține directorul tehnic Sebastian Marchiș (foto).

Primăria a aplicat deja această metodă pe strada Aurel Lazăr, unde, la începutul anului, a îmbrăcat cu protecții de fier corpurile de iluminat de la nivelul solului, ca să nu mai fie călcate de mașini, iar acestea au rămas intacte. La fel, a montat luna aceasta în centrul orașului 10 coșuri din beton și 80 de coșuri din fier în locul celor din plastic. „Noile coșuri vor fi mult mai greu de spart”, spune Marchiș, care ia în calcul folosirea de materiale anti-distrugere la tot mobilierul urban.

Cu ochii pe Oradea

În ce privește identificarea și pedepsirea vandalilor pentru descurajarea unor astfel de acte, șeful Poliției Locale, Samuel Milian (foto), pariază pe camerele de supraveghere. Primăria deține un sistem cu 567 de video-camere în care de-a lungul timpului a investit 3,6 milioane lei și pentru mentenanța cărora plătește anual aproape jumătate de milion de lei.

Sistemul este monitorizat din dispeceratul Poliției Municipiului cu ajutorul unui perete de monitoare și poate fi accesat, la nevoie, și de la sediul Poliției Locale. „Camerele sunt foarte utile post-factum. Dacă s-a întâmplat ceva, căutăm în arhive și punem înregistrările la dispoziția Poliției Municipiului”, spune șeful polițiștilor locali.

Sistemul a ajutat la identificarea vandalilor din Parcul Barcăului și a celui din parcare din Independenței, dar nu a putut ajuta la intervenția în timp real. „Având în vedere numărul mare de camere, e foarte dificil să le urmărești în paralel și să prinzi ceva în flagrant”, zice Milian.

Softul anti-vandali

Pentru a depăși acest handicap, primarul vrea să înlocuiască atenția dispecerilor cu vigilența softurilor. „În următorii 2-3 ani vom achiziționa softuri care să identifice automat gesturile agresive sau vandalizările și să alarmeze dispeceratul”, spune Florin Birta.

Sistemul de supraveghere va putea ajuta la prinderea în flagrant a vandalilor, iar înregistrările vor fi folosite în procesele intentate acestora pentru recuperarea pagubelor. Anul acesta polițiștii orădeni i-au identificat și trimis în judecată, cu ajutorul camerelor, pe autorii a 6 cazuri de vandalizare. „Majoritatea vandalilor sunt minori. Nu vrea nimeni ca aceștia să facă închisoare, dar părinții lor trebuie să plătească despăgubiri orașului”, spune Birta.

Edilul argumentează cu cazul distrugerilor din Parcul Barcăului: „Dacă pe tine, ca părinte de copil cu vârsta între 11 și 15 ani, nu te interesează unde este noaptea la ora 3, când vandalizează toalete publice, eu zic că meriți să fii pus la plată”. E convins că după primele cazuri de despăgubiri usturătoare, vandalizările vor scădea. Cum s-ar zice, frica păzește bostanii...

AGRESIVITATE LATENTĂ

Orădeni fără grijă de Oradea

Specialiștii pun actele de vandalizare pe seama dorinței autorilor de a se remarca în cadrul anturajului. „Mulți copii ajung să comită acte de vandalizare din teribilism, pentru a-și impresiona prietenii”, spune psihologul Mihaela Heciu (*foto*).

Pornirea mai poate avea la bază o agresivitate latentă sau tensiuni interioare pentru care adolescenții nu au găsit mijloace de defulare și denotă lipsa unui spirit comunitar. „Din păcate, nu doar copiii, dar și unii dintre noi, nu avem încă un spirit al comunității suficient de dezvoltat. Deși ne place să fim lăudați pentru frumusețea orașului nostru, unii nu conștientizăm că trebuie să avem grijă de el, să nu fie distrus sau urât”, spune psihologul. Asta vine din educație...

<https://www.ebihoreanul.ro/stiri/la-mana-vandalilor-numarul-distrugerilor-s-a-dublat-in-oradea-dupa-ce-primaria-a-renunat-la-paznicii-din-parcuri-175123.html>